

სნება წყალში და საშიშს ბაქოლებს უშვარსა ჰყოფსო. ხოლო რაკ შევიდა მავარს ნავებს, ძვილს, ბოკურულობას, ნაწილებს და ამისთანებს, ყოველივე ეს უნდა გტანილ იქნას ქალაქ გარედ, სადაც უმკველად ცესტონ უნდა წყვილოს; ამითი გადაყარა წყალში ძალიან საშიშრად იქნა მიწველი ექიმების მიერ, რადგან არ იხსნება წყალში, და ვერ მიიქვს წყალს, უმეტესს ნაწილად მდინარეშივე რჩება; ან ნაირივე გააკეთეს და იხრწნებოდა. გარდა ამისა კერძო მსჯელობა ჰქონდა იმის შესახებ, თუ რა და რა წამალი უნდა იხმარონ დენიფიკაციისთვის. ზოგი ასახელებდა სულენს, ზოგიც სხვა რამ წამლებს; მაგრამ ხმის უმეტესობით დაადგინეს, რომ სადენიფიკაციისთვის უნდა იყოს მხოლოდ სხვადასხვა მეთოდების გამოყენება, რადგან პეტრობურგში იხსოვება ამის შესახებ თაბიბრი აქეთ გამოყენებულს და ისინი უკეთესს დანიხილებს დასახლებენერა.

გვ. მეთურნე წყაროს შორაზნის მარაში, სოფ. უბისში, თორავტს ვერსულე ძირულის სადგურად ვეს, სახელმწიფო გზისათვის მიწებზე აღმოუჩინათ შავი ქვის მადანი. დამუშავების უფლება უკვე აუღიათ მ. ყოიანს და ი. ზემბას, შტივარის. მანა ზემბას გადმოგვცა, რომ მისი ანალიზით ახალის მადნის შავი ქვა შეიცავს: ლითონის (მეტალურის) შავი ქვის 57-59% (Mn), კაის 9% (SiO) და ფოსფორს 0,10% (Ph).

ქუთაისის 26 იანვარს ქუთაისის ეპისკოპოსის გამართვის სახსოვრად დაარსებულ სახლობო წიგნთსაკვის სადგომში გარდახდნილი იქნა დოქ. ცაგარევილის მიერ პანაშვილი ეპისკოპოსის გამართვის სულის მოსახსენებლად.

უნდა დავარწმუნო, რომ თუ გაიკანი, ისეთი კარგი აღარ გვეყენება... გულ-დაჯერებული და ფუჭი ადამიანი, სრულიად ფუჭი.

ისეთი გულით მიიანდა ენა მეჩვენებინა ვეასთვის, რომ თავს ძლივს ვიშავრებდი. ეგამ შემომხედა თავისის ცისფერის თვალებით და დაყვირებით შემომიძვითხა:

— პურს რატომ არ სჭამო, მოხუციო!

ენას უთუოდ ვამოყუებ, თავს კერ დავიშავრებ-მეთქი, ვფიქრობდი. ევა კვლავ მიუბრუნდა ელენეს და უთხრა:

— ჰო, დილი! მავურსკი საოკარი ადამიანი, მაგრამ იმის გაცნობას-კი არ გირჩევ. ის უშინსკომ მშვენიერად აღნიშნა იმის ხასიათი ამ სიტყვებით: ის სწორედ ნიქის სულა და ლაქის გავშიო.

გასწინისკი ყურებს აუღწევდი, ამ ვიკრი რამ რომ ეთქვა ჩემს შესახებ; ვიცოდი, რომ ევას შიშინი ენა ჰქონდა, მაგრამ ასეთი-კი არ მეგონა.

საბედნიეროდ, საუბრე ვათავდა. ბაღში ვაგვიდით, სადაც უნდა მემეღინა. კედელთან დავეკეტი წაბლეთის ჩრდილო და დავიწყე გრძობითი მღერა.

Divა დღიანად იმითომ, რომ არტისტ-ქალი იყო, ელენა—იმითომ—რომ უკრინდი იყო, —მი—ობიტომ—რომ ორივენი ისეთი მშვენიერი

კვიცი: სერო განათლების მინისტრის განკარგულებით კივის წმ. ელიზბეთის უნივერსიტეტში მიღებული იქნა სტუდენტად თ. ი. მკვილავაშვილი, მეთვალ-ფურე ტერილიონის სასულიერო საწავლებლის, 1-ლი ენციკლოპედია 1897 წლისა.

ქ. ბაქო. როგორც მეთვალ-ფურე უწყიათ, ქ. ბაქოში ყოველწლივით იმართება ხოლმე ქართული ხალხო სხვადასხვა საქველმოქმედო აზრით. წელს ამ საღამოს წმინდა შემოსავლი დანიშნულ იყო „ქართული შორის წერა-კითხვის გამავრცელებლის საზოგადოების“ და ოსმალეთიდან გადმოსულ გაქირებული სომეხ-ქრისტიანეთა სასარგებლოდ ჩინებული შედგენილი პროგრამა ამ საღამოს ჩვენ თვის დროს და ვეუცლიან მეთვალ-ფურეს. პირველს ამ თვის, როგორც ბაქოდან გვეჩვენებს, საუკუნოდ თურმე ჩაიხრა ამ საღამომ და 3,000 მანეთზე მეტი წმინდა შემოსავლი დარჩა. წარმოდგენილი იყო: რუსულს ენაზედ ცნობილი სამ მოქმედებინა ფარის „ნობია“, რომელმაც ვერაფერად ასიამონა საზოგადოება, და ქართული კომედი ბიძისთან გამოხუტრება“. ამ ვიდეოების მიწაწილობას იღებდნენ ტერილიონის ქართული სტუდენტები და არტისტები და ელტაკებშიც მოყვანა საზოგადოება ქნა საფაროება-შეიძინა ჩვეულებრივის ხელლოებით თამაშში. იმდენი საზოგადოება დაესწრა ამ საღამოს, რომ დარბაზში ტყვა არ იყო. დიდის მადლობის ღირსნი არიან ამ საქმის მოთავენი.

დაბატ სოფელი

(მოწერილი ამბები)

ცხინვალში. როგორც მოგვსახებთ, ზოგაერთ ჩვენს სოფლებს კრთი სასწავე რები იყენენ, რომ გული საფლავში აღარა მქონდა. ელენა ყურს მიგდებდა, ხან-დახმით თავს იქნევდა და ხანდახან ევას ჩასურჩოლებდა ხოლმე: „მე ეს ვიცო“, და ჩემთან ერთად მღეროდა.— ვიფრენდი, რაკ-კი ვიცოდი, ეხლა მკვირის, საიდან მაგონდებოდა იმდენი სიმღერა.

რომ სიზმარსავით გაიბანა. სახლში ცოტა დაღლილი დავბრუნდი, მაგრამ სრულიად გრძობითი დამეთვალაო-კი.

XIV

მოულოდნელად ჩემს სამუშაო ოთახში კოლმ-ქარნი სუსლოვსკი და კახი დამიხვდნენ. ამ მოულოდნელობით ჩემი სიამოვნება სდამოხდა.

არა, სულელმა სვიატეცკომ ნეტად რად უთხრა, რომ მალე დავბრუნდებოდი.

ვერც კახი და ვერც სუსლოვსკი ვერ მიტნეს. მივეუბოდილი კახის, მინდობა ხელი მომეყვინა, მაგრამ შემინებულმა კახიმ უკან-უკან დაიწია.

— კახო, ველარა მცნომ-მეთქი? ვიცითხ.

— ვილდეკოია, აუხსნა სვიატეცკომ.

ლეულებს სასტუმროდ გასდამათ, მაშინ როდესაც ცხინვალში ოთხი სასტუმროდ დაიწყო.

მაგრამ სასოგადოდ, ჩვენს ცხოვრებას სანდო არას წარმოადგენს. აგრამ ჩვენს სხვის ცხოვრებას ვართობთ განუხარებულნი ჩანს ნაცვინა უკანასკნელს სარწმუნოებად კვლევურ სულადგან ეკონომიურად შეიწარმებულს გულს. რასაკვირვებია, ამანვე სიღარიბისა და ხელ-მოკლეობის შედეგად ქურდიობა, მარტა-გლეჯა; ავად-მოყოფა და სხვა. სხვადასხვა სენს კი ჩვენს და მსგავრ ბჭეს უფრო დიდ-მედიკოსებს, რამდენს რამდენს ავად-მოყოფას თვითონვე ქმნიან. როგორც ვეუცლიან და ექმის ხელმძღვანელს, ხან-დახმით ავად-მოყოფა და სხვადასხვა არ-მედიკოსებს, ავად-მოყოფის მიზეზს, რამდენს ავად-მოყოფას თვითონვე ქმნიან. როგორც ვეუცლიან და ექმის ხელმძღვანელს, ხან-დახმით ავად-მოყოფა და სხვადასხვა არ-მედიკოსებს, ავად-მოყოფის მიზეზს, რამდენს ავად-მოყოფას თვითონვე ქმნიან.

მხოლოდ ვეუცლიან მისთვის სხვადასხვა სასაბუთო ამბავს ვეუცლიან მისთვის. ამ უკანასკნელს დროს აქ ბან გუგუშვილის მეტადანობით დაარსდა სქა-ლეხო სასწავლებელი, რომელმაც ჩვენ დაწარმოებულ ვართ, სწორედ ბუნად დააგება. აგრეთვე ბჭეს სასწავლებელი სასწავლებელი, სამედიკოსო, რომელმაც ავად-მოყოფა კიდევ გაუმჯობესა რამდენიმე სასწავლებელი.

ამისთანავე არ იქნება ურავო მოგატანთ დადის /ავწლით და შრომით გაკეთებულმა მატარა დასვენის ხედი, რომელიც შრომანდობა წყალმა და მეუყერმა დასთან, მაგრამ არც ისე ძალიან, როგორც სხვა ხედი. კარგა იქნება, ესევე ურავდებამს მაქველურენ, რადგან სულ მდინარე შორას ამისთვის საჭრობა და მარჯვე უბედურებას

გაზრდილს, ყველა ბებერი საზოგადოება მიიანია.

რამდენისამე წუთით მივიძლეო სა-მხარებელი და ისევე მალე გამოეჩინა ჩემს ტანისამოსით.

კახიმ და იმისმა შრომანდობა მეთხნეს, რას ნიშნავს ეს მასკარადო.

უბრალო რასხენ... ჩემი, მხატვრებს, ჩვეულებად ვეაქვს ერთ-მანეთს დავხმობოთ ხოლმე ხატვის დროს. სვიატეცკომ მშველდა ურეზის ანახატვის დროს, ეხლა მე ვეუცლი ცენკოვსკის.

— ჩემე ვინდობა ჩემის მოსელოთ გვეცხამოვნებინაო, სოქვა კახიმ, და ამათან მხატვრის სამუშაო სანდოთ გვენახა, აქ რა უწყისობა! ნუ თუ სუვეელა მხატვრები ასეთები არიან?

— ცოტად თუ ბევრად ყველანი-მეთქი, ვუთხარებ. პან სუსლოვსკიმ განაცხადა, რომ უფრო სასურველი იქნებოდა, მეტა წესიერება ყოფილიყო და იმედ მაქვს, შედეგში ყველაფერი გამოიკლებაო.

საშინლად მინდობა სტეირი თავზედ ვადამეტრია მისთვის.

კახიმ სიტყვით მოთხრა: — ერთი მხატვარი, რომლის სა-ქმე სხვანაირად მოეწყობა, თუ მე მოვიდნოქო... სუველდოფერი თავის რიგზედ იქნება და წაყობოლი, დალა-გებულაო.

კი თავიდან ავიდგნო. აქ, ბეტოსენ-ბისა და ურსის გეგმას მავარად, უმბოთა და შეუბრალეუბა მარჯვენა ცხინვალ და მავათი ეხადება სის მას-ლას, ასე რომ შეიძლება ზოლოს სულ ერთიანხან გასარწევო ხიდა და ამქნისა ამგვარ უსაზღოდ ნაუაროს. მარტო ვე-თება ვი არის საქმე, გაკეთებულს შესესხა და ბატონობა უნდა და დრო, რომ ეს ჩვენს მხარე შეავინო და შეიკო-სოს.

მეთვალ-ფურე წინა

სასაბუთო მობინა

ო. უფრეკლიძის და დ. გუგუშვილის საქმე.

4 თებერვალს ტფილისის სასო-მართლო პალატამ, უმართებელის სენატის ბრძანებით განიხილა საქმე რეტილიძის, რომელსაც დღე გუგუშვილის ვაძარცვა ჰმარადებოდა.

ვიითარება ამ საქმისა ბარში მდლო-მარკოზის: 1895 წ. 30 აგვისტოს ბრა-ლოვსკი უტრებელი უნდა და დე-ვიტ გუგუშვილის მალაზიში (ქუთაის-ში) და მოითხოვა, რევილდერი მარ-კოზის. რევილდერის განსარკის დროს უტრებელი ვაძარცვა კარის მალა და სალიტ დამის სიმინელში მიიქ-მალა. ქუთაისის ოლქის სასამართ-ლომ ეს დანაშაუდობა ძარცვად იც-ნო და დანაშაუდს ციმბირში გადა-სახლება გარდაუწყვეტა. ტფილისის სასამართლო პალატამ დამატკიცა ქუთაისის ოლქის სასამართლოს განა-ჩენი, მაგრამ უტრებლის ვეკილმა, ნაფიკა ვეკილმა ბან ჩემსოვმა სე-ნატში ვაღიარა ეს საქმე და თავის საჩივარში იმას ამტკიცებდა, რომ ჩემი მარწმუნებლის საქიევი მხო-ლოდ უბრალო „მაშინიკობა“ და არა ძარცვაო. უმართებელის სენატი დავთანხმა ბან ჩემსოვის ასეთ მოსა-ზრებას და სასამართლო პალატის

— ვაჭარსაკ-კი ვაკვირვებს ამ გე-რი უწყისობა... მავალითა, რო-გორ დავანგებულა ვი იარაღი! მა-გაზუდ აღდელი რაღა: დაუხმებ ვო-გოს, უზრანვე ავური დანაყოს და დაპატილოს ახალ სათავარსავით.

ღმერთო ჩემო! ის ვაჭარებულ ლა-ხობას და მსურს ავური ვახე-ბინოს საფლავებში ნაპაივი ვაგწე-ბი... ას, კახი, კახი!

სუსლოვსკიმ უშუბლედ აკოცა კა-ხის, სვიატეცკი გარეულ ღორივით ილვირებოდა.

კახი თითოთ დამეუქრა და სთქვა: — გთხოვ ვასოფელს, რომ ყოყ-რევე უნდა შეიკვალოსო.

მერე დამუხტა: — თუ ერთი ვინმე ჩემთან სალა-მოზედ არ მოვიდა, საძაველი იქნება და აღარ მეყვარებოდა.

მე უბრალოდ, მოვალ-მეთქი და კა-რამდი მივაცილე ჩემი ნათესავები.

როცა შემოვბრუნდი, სვიატეცკი იჯდა და უღონოდ და იქნინად და-სტკირდა და თუ იმანებინა გროვას. — ეს რა არის-მეთქი? ვითიხე. — არაფერი იცი? — არაფერი.

ვანჩენი დაარღვია. ამიტომ სასამართლო პალატამ 4 თებერვალს ეს საქმე ხელ-აბლად განიხილა და იცნო რა უტრებელი-ობის მოქმედება უბრალო „მაშინი-კობა“, უმართებელის სენატის აზრის თანხმად, დანაშაუდის ორის თვით ციმეში დაპატიმრება გარდაუწყვეტა.

შავი იდი და შინი ახრა

„Semaine medicole“) უის უკანს-კენლ ნობერში გამოჩენილია მეცნი-ერმა რუმ (Roux) დასტავდა ფრიალ სინტეტისო წყროლი შავის ქირის და მისის ატრის შესახებ, რომლის შინაარსს მოკლედ ვადავებოთ მეთა-ბელებს.

როგორც-კი სადმე პირველად გა-ჩნდება ეს სენი, მაშინვე იმ ადვი-ლის მრავალი ვირ-თავგევი იხოცე-ბა, რადგან შავი ქირი ამათ ძლიერ ეტანება. შავის ქირის ბაქოლები, რომლებიც Versin-მა აღმოაჩინა, მრავ-ლად არიან, როგორც ვადა-მყოფ ადამიანის სხეულში, ისე ამ სენით დახოკოლ ვირ-თავგევი. ამიტომ დიდი ყურადღება უნდა ადევნო ენდემის დროს, რომ არსად არ ეგდოს თავგების მძოვრი, რადგან აქედან იწყება უზოთავრესად ამ სენის გავრცელება.

ბუტებსაც აქეთ მნიშვნელობა ავა-დ-მყოფობის ვავრცელების საქმეში. Versin-მა შედგეი მავალითა ვე-ჩენა: ზღვის ვოკებს, რომლებიც ამ სენით ზღვებან ავად, უმუშაბუნა წყალი, სადაც დაჩქარული იყო მის ლაბორატორიაში დახოკოლ ბუზე-ბი, და რამდენიმე საათის შემდეგ ამ პირუტყვებს გამოაჩნდათ შავი ქი-რი.

რაც შეგებია იმას, თუ როგორ *) Sur la peste bubonique et son traitement par le serum antipesteux.

და სხვა არაფერი. მე ვადგებოდე სვიატეცკის, მიუ-ვალად და ვი ჩემ მიამბო.

— შენის წასლის შემდეგ ვი-კეტი მარტო. უცხად ვაილო კარ-ვი და ვილე უშეშვია. თქვენ სვია-ტეცკი ხომ არა მარტანდებოთა, მკი-თის. ვუასახებ: „მეტად, ერთი ვი-კოლე, რატომ არ შეიძლება, რომ მე სვიატეცკი ვიყო-მეთქი? „მე ენა-ხე თქვენი სურათი და მინდა ვიყო-ლიყო“.

— „ძალიან კარგი, მაგრამ თქვენ უთუოდ კუ-ანაკლები უნდა ბრძან-დებოდით, რომ ამ სურათის ყლდე მოვიწადინებოთ-მეთქი“.

— ის თავისას არ იშლიდა: „მე კუ-ანაკლები არ ვახლოვნი, მაგრამ კუ-ანაკლები სურათის ვიდე-კი მიყვარსო“.

— თუ აგრეთ, მაშინ კარგი მეთქი. ფსილო? „მე რა ჩემი საქმეა-მეთქი“.

— „გამოდეთ ადენსა და ადენსაო“ — „მალიან კარგი, თუ შეგვიღიანთ, მომეციოთ-მეთქი“. ფულები დამითვა-ლა და წყალი. თავისი სადარბაზო ბარათი დასტკევა: ბიოლოგისკი ყო-ფილა, ექიმი... ჩარხი ვარ, ჩარხი და სხვა არაფერი!

— მაშ ვაუმარჯოს „მმოვრებს“! სვიატეცკი, ჩემო სულო, ცოლი შე-იკრეთ, ცოლი!

— უმუგობის ექნება შეგანი, რომ თავი ჩამოვირჩოო, სოქვა სვიატეცკ-ია. ჩაიღ, ჩარხი ვარ და სხვა არა-ფერი!

(შედეგი იქნება)

